

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح تسری قانون فوق‌العاده خاص کارمندان سازمانهای پزشکی قانونی کشور و انتقال خون ایران به کارمندان سازمان بهزیستی کشور»

مختص صحن علنی

مقدمه

در طرحی که با عنوان «طرح تسری فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی کشور و انتقال خون ایران به کارمندان سازمان بهزیستی کشور» به مجلس ارائه شده است، ضریبی به‌عنوان فوق‌العاده خاص برای کارمندان این سازمان قید و پیشنهاد شده است تا از محل صرفه‌جویی اعتبارات هزینه‌ای، منابع حاصل از فروش اموال و املاک مازاد بر نیاز سازمان و پیش‌بینی اعتبارات مورد نیاز در بودجه‌های سنواتی دستگاه تأمین و پرداخت شود.

در مقدمه توجیهی طرح مورد بررسی، بر مشکلات و معضلاتی تأکید شده است که با توجه به شواهد موجود، توجه خاص مسئولین را می‌طلبد. سازمان بهزیستی کشور واجد نقشی اساسی در حوزه سلامت و مسائل و آسیب‌های اجتماعی است و دغدغه‌های مطرح شده در مقدمه توجیهی طرح پیشنهادی حاکی از وجود ایرادات جدی در میزان حقوق و مزایای پرداختی به کارکنان متخصص این دستگاه مهم است. طرح حاضر در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۵ عیناً به تصویب کمیسیون اجتماعی به عنوان کمیسیون اصلی و کمیسیون بهداشت و درمان به عنوان کمیسیون فرعی رسیده است، لکن در کمیسیون برنامه و بودجه به جهت دارا بودن بار مالی و مغایرت با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی، امکان طرح درخواست‌های مشابه از سوی دیگر دستگاه‌ها و کسری بودجه دولت، به تصویب نرسیده و رد شده است.

ارزیابی طرح

۱. طرح پیشنهادی از حیث اینکه معطوف به تأمین دستمزد مناسب برای کارشناسان و کارکنان زحمتکش این سازمان است اقدامی مثبت تلقی می‌شود و می‌تواند انگیزه لازم را برای انجام وظیفه در مشاغل اصلی این سازمان فراهم کند، اما با توجه به اینکه دولت باید بار مالی چنین اقداماتی را تقبل نماید، طرح چنین موضوعاتی می‌بایست از سوی قوه مجریه صورت پذیرفته و توسط مجلس مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت رد یا تصویب شود.

۲. سازمان بهزیستی کشور در شمول قانون مدیریت خدمات کشوری قرار دارد و هرگونه تغییر در ضوابط و احکام این قانون، در صورتی قابل قبول است که در چارچوب قانون مصوب و مقررات اجرایی آن امکان‌پذیر نباشد. به‌علاوه در صورت ضرورت انجام اصلاح، این امر باید در چارچوب اصلاح همین قانون و با در نظر گرفتن جمیع جهات صورت پذیرد. اکنون و در شرایطی که این قانون در مرحله اصلاح و بازنگری برای دائمی شدن است، فرصت مناسبی است تا این اصلاحات در قالب این قانون صورت پذیرد.

۳. طرح مذکور بیان می‌دارد که اعتبار مورد نیاز از محل صرفه‌جویی اعتبارات هزینه‌ای، منابع حاصل از فروش اموال و املاک مازاد بر نیاز سازمان و پس از آن پیش‌بینی در بودجه‌های سنواتی تأمین خواهد شد. صرف درج عبارت پیش‌بینی در بودجه‌های سنواتی نه تنها رافع مغایرت اصل هفتادوپنجم قانون اساسی

نیست، بلکه با اصل پنجاه و دوم قانون اساسی مغایرت دارد، زیرا این اصل بیان می‌دارد: «بودجه سالیانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود». نظریه تفسیری شورای محترم نگهبان به شماره ۲۸۷ مورخ ۱۳۷۴/۳/۱۷ در رابطه با اصل پنجاه و دوم نیز بیان می‌دارد: «۱. بودجه سالیانه کل کشور و متمم آن و اصلاحات بعدی مربوط در غیر مورد تغییر در ارقام بودجه می‌بایست به صورت لایحه و از سوی دولت تقدیم مجلس گردد. ۲. در مورد امکان تغییر در ارقام بودجه از طریق طرحی که نمایندگان محترم تقدیم می‌کنند شورای نگهبان به رأی نرسید». این درحالی است که هیچگونه آماری از اعتبار مورد نیاز طرح نیز ارائه نشده است و در عمل تأمین اعتبار مورد نیاز طرح از محل صرفه‌جویی امکان‌پذیر نخواهد بود و لذا منجر به افزایش هزینه‌های عمومی می‌گردد که در مغایرت با اصول هفتاد و پنجم و پنجاه و دوم قانون اساسی است.

۴. اگرچه پرداخت فوق‌العاده مذکور به کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی، انتقال خون ایران، سازمان دامپزشکی کشور و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی کشور، خود دلیلی کافی برای پرداخت این فوق‌العاده به کارمندان سازمان بهزیستی کشور نیز تلقی می‌شود، اما باید توجه داشت که اکثریت قریب به اتفاق کارکنان حوزه سلامت کشور که کار اصلی ارائه خدمات بهداشتی و درمانی را در سطح کل کشور برعهده دارند اگر استحقاق بیشتری در دریافت فوق‌العاده خاص موضوع قانون مذکور نداشته باشند، حداقل از شرایط مشابهی برخوردار هستند.

۵. همانطور که تصویب قانون فوق‌العاده خاص کارمندان سازمان‌های پزشکی قانونی و انتقال خون، موجب طرح درخواست مشابه از سوی کارکنان سازمان دامپزشکی کشور و به تبع آن سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی کشور گردید و هم‌اکنون طرح تسری این فوق‌العاده به کارکنان مؤسسه تحقیقات رازی و دادگستری کشور در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار دارد، تصویب این طرح نیز همین نتیجه را در پی خواهد داشت. ضمن اینکه دستگاه‌های اجرایی دیگری نیز هستند که با وظایفی متفاوت اما با دلایلی متقن و مستدل می‌توانند مشمول دریافت چنین فوق‌العاده‌هایی شوند.

۶. تصویب طرح‌هایی از این دست موجب افزایش تعهدات غیرمعارف صندوق‌های بازنشستگی خواهد شد. این در شرایطی است که صندوق‌های بازنشستگی با مشکلات روزافزون منابع مالی روبرو هستند و این مصوبات موجب فشار بیشتر بر آنها و ناتوانی بیشتر در پرداخت حقوق سایر بازنشستگان خواهد شد.

۷. تصویب این طرح و طرح‌های مشابه موجب افزایش غیرمعارف و غیرموجه حقوق بازنشستگان اخیر در مقایسه با بازنشستگان قبلی خواهد شد که باعث تبعیض بین بازنشستگان می‌گردد.

۸. طرح حاضر مغایر با بند «ح» ماده (۵۰) قانون برنامه پنجم توسعه است، زیرا این بند اشعار می‌دارد: «هرگونه پرداخت خارج از مقررات فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری ممنوع است»، لذا تصویب این طرح نیازمند دوسوم رأی نمایندگان مجلس شورای اسلامی است.

۹. با توجه به اینکه طرح حاضر حقوق و مزایای گروهی خاص از کارکنان دولت را افزایش می‌دهد و زمینه‌ای را فراهم می‌کند تا امکانات مالی کشور در اختیار گروهی خاص از جامعه کارکنان دولت قرار گیرد، لذا در تعارض و مغایرت با بندهای «۹» و «۱۴» اصل سوم قانون اساسی است.

جمع‌بندی و پیشنهاد

۱. طرح حاضر مغایر بندهای «۹» و «۱۴» اصل سوم قانون اساسی است.
۲. طرح حاضر مغایر بند «ح» ماده (۵۰) قانون برنامه پنجم توسعه است و لذا تصویب آن نیازمند رأی دوسوم نمایندگان مجلس شورای اسلامی است.
۳. طرح حاضر مغایر اصول پنجاه و دوم و هفتاد و پنجم قانون اساسی است زیرا منجر به افزایش هزینه‌های عمومی دولت می‌گردد.
۴. تصویب طرح حاضر منجر به طرح پیشنهادات مشابه از سوی سایر دستگاه‌های اجرایی خواهد شد و این امر نظام پرداخت کشور را با مشکلات اساسی مواجه می‌سازد و در نتیجه نفی کل نظام مربوطه خواهد بود.
۵. قانون مدیریت خدمات کشوری در مواد (۶۸) و (۶۹) از ظرفیت لازم برای پاسخگویی به نیازهای این سازمان و سازمان‌های مشابه در صورت اجرای کامل برخوردار است.
۶. با توجه به مراتب فوق پیشنهاد رد کلیات طرح را دارد.